

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політичний менеджмент

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Політологія»
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні
кафедри політичних наук
Протокол № 6 від 18 листопада 2025 р.

Завідувач кафедри

Монолатій І. С.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політичний менеджмент
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач (-і)	Мадрига Тетяна Богданівна
Контактний телефон викладача	+38(0342)59-61-46
E-mail викладача	tetiana.madryga@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Вибіркові дисципліни 2.2.2. Дисципліни вільного вибору студента
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Упродовж вивчення курсу згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
Навчальна дисципліна «Політичний менеджмент» є вибірковою складовою підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 052 «Політологія» за освітньою програмою «Політологія. Національна безпека». Курс викладається у 7 семестрі та має обсяг 3 кредити ECTS. Дисципліна належить до важливих напрямів фахової підготовки майбутніх політологів, адже забезпечує формування системного розуміння механізмів управління політичними процесами, прийняття рішень, організації політичної діяльності та ефективної взаємодії суб'єктів політики. Курс спрямований на поглиблення знань про природу політичного менеджменту, його інструменти, технології, етапи та принципи, а також на розвиток практичних умінь, необхідних для діяльності у сфері державного управління, політичного консалтингу, громадського сектору чи виборчих кампаній. У рамках дисципліни студенти опановують теоретичні основи політичного менеджменту, аналізують роль політичного лідерства, комунікацій, стратегічного планування, управління конфліктами, кризового менеджменту та процесів прийняття рішень. Значну увагу приділено вивченню сучасних менеджерських практик, використанню аналітичних інструментів та розробці управлінських рішень з урахуванням національних інтересів та викликів безпеки. Навчальний процес передбачає лекційні заняття, практичні заняття, самостійну роботу здобувачів, виконання індивідуального науково-дослідного завдання та інших форм роботи, що сприяють виробленню професійних компетентностей. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, який дозволяє оцінити рівень сформованості знань, умінь і навичок студентів у галузі політичного менеджменту.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою викладання навчальної дисципліни “Політичний менеджмент” є ознайомлення з основними школами та напрямками сучасної теорії політичного менеджменту, висвітлення принципів та функцій державного менеджменту, вивчення сутності, характеру, закономірностей, основних функцій та видів політичного менеджменту, оволодіння студентами знаннями у сфері управління політикою, її основними завданнями та прийомами, ознайомлення зі специфікою функціонування політичного ринку, виборчої інженерії та політичного рекламування; з’ясування загальних вимог до розробки стратегії і тактики виборчої кампанії та її менеджменту, а також успішної комунікації з виборцями, а також первинне ознайомлення студентів з характером роботи політологів, з вимогами, що пред’являються ринком праці до професійних знань і навичок політологів.	
Цілі:	

- вивчення сутності, характеру, закономірностей та основних функцій політичного менеджменту та його ролі в сучасному суспільстві; охарактеризувати його як теорію і як практику;
- проаналізувати основні поняття менеджменту державної політики;
- вивчити сучасні технології проведення виборчих кампаній;
- з'ясувати особливості маніпулятивних впливів в управлінні політичною сферою;
- проаналізувати іміджмейкінг та політичний брендинг як види політичного менеджменту;
- вивчити теоретичні аспекти лобізму, порівняти українські реалії лобістської діяльності та зарубіжний досвід;
- проаналізувати етичні стандарти політичного менеджменту.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- історію зародження і розвитку політичного менеджменту, його основні теоретичні засади;
- сутність, основні види та функції політичного менеджменту;
- специфіку адміністративного менеджменту та менеджменту державної політики;
- специфіку іміджмейкінгу як виду політичного менеджменту;
- сутність політичного брендингу та політичного консультування;
- теоретичні аспекти лобізму та особливості вітчизняного та зарубіжного досвіду лобістської діяльності;
- сучасні технології проведення виборчих кампаній;
- тонкощі публік релейшнз як підсистеми менеджменту та специфіку маніпулювання в політичному управлінні;
- особливості менеджменту громадських організацій.

вміти:

- застосовувати набуті знання для аналізу управління в сфері політики та кон'юктури політичного ринку;
- аналізувати труднощі і проблеми менеджменту державного адміністрування;
- здійснювати оцінку виборчих програм, іміджу політичних партій їх лідерів, громадських та міжнародних організацій, з'ясовувати прийоми їх створення;
- викривати деструктивний характер „чорного PR” у політичній рекламі виборчої кампанії;
- орієнтуватися в прийомах, методах і засобах формування та створення у суспільній свідомості відповідних іміджів реальних суб'єктів політики;
- виявляти основні елементи соціотехніки політичного менеджменту, зокрема маніпуляції суспільною свідомістю;
- виявляти факти тиску та підкупу на органи державної влади з метою ухвалення рішень в інтересах певних суб'єктів;
- проводити політологічний аналіз та надавати консультативну допомогу з проблем політичного менеджменту.

володіти навичками:

- політологічного аналізу та мистецтва політичної діяльності.
- аналізу Конституції та законів України, що регламентують виборче право;
- підготовки та проведення виборчої кампанії;

4. Компетентності

Інтегральна компетентність

ІК-1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із

застосовуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності

ЗК-1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-3. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК-5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-6. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції

СК-1. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК-2. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК-3. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК-4. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

СК-5. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК-6. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК-7. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності, в тому числі з урахуванням потреб забезпечення сфер національної безпеки держави.

СК-8. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

СК-9. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.

5. Результати навчання

РН-01 Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН-03. Вміти критично мислити у сфері політологічної діяльності.

РН-04. Мати навички професійної комунікації, широко використовуючи понятійно-категоріальний апарат політичної науки.

РН-06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у політологічній діяльності.

РН-08. Вміти використовувати базовий категоріально-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

РН-12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів (зокрема, депутатів) та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

РН-13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому національному, європейському та глобальному рівні.

РН-15. Виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.			
РН-16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.			
6. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		10	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		20	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
сьомий	Політологія	четвертий	вибірковий
Тематика курсу			
Тема 1. Політичний менеджмент як наукова дисципліна і практичний феномен. Тема 2. Політичне життя та основні його детермінанти. Тема 3. Політична боротьба як основний засіб здобуття і утримання влади. Тема 4. Адміністративний менеджмент. Тема 5. Політичний менеджмент в технологіях реалізації влади. Тема 6. Управління процесами мотивації, комунікації і структуризації в політико-технологічному процесі. Тема 7. Управління політичними процесами і політичний менеджмент. Тема 8. Менеджмент виборчої кампанії. Тема 9. Політичний брендинг та політичне консультування. Тема 10. Технології лобізму як один із видів політичного менеджменту.			
Перелік питань для обговорення на лекціях та семінарських заняттях, список літератури для підготовки до кожного заняття та завдання для самостійної роботи, перелік індивідуальних науково-дослідних завдань та вимоги до їх виконання визначені робочою навчальною програмою навчальної дисципліни та розміщені в системі дистанційного навчання.			
7. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється у рамках 100-бальної університетської шкали Розподіл балів за видами навчальної роботи. Усні відповіді на семінарських заняттях, участь в обговореннях і дискусіях – 20 балів. Письмова контрольна робота – 20 балів; Виконання індивідуального завдання – 10 балів. Підготовка індивідуального завдання здійснюється у письмовій формі або у формі презентації; Підсумкова форма контролю (колоквіум) – 50 балів. Підсумковий контроль – залік, проводиться згідно графіку навчального процесу в останній місяць семестру і виставляється за результатами виконання здобувачем передбачених навчальною програмою видів робіт.		
Вимоги до письмової роботи	Письмове опитування здійснюється у формі письмової		

	контрольної роботи (або тестування), що максимально оцінюється у 20 балів. Виконання письмової роботи передбачає: 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань під час підготовки та проведення семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури; 2) при написанні роботи - виявлення розуміння сутності понять і термінів, теоретичних підходів (10 балів), вміння аналізувати специфіку управління в сфері політики та кон'юктури політичного ринку (10 балів).
Семінарські заняття	Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, презентація, опонування, доповнення, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативні тези, змістовні доповнення, що дійсно сприятимуть розгляду проблемних питань. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю (за навчальним планом – залік) за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни.

8. Політика курсу

Вивчення навчальної дисципліни “Політичний менеджмент” передбачає набуття здобувачами визначених компетентностей через: аудиторну (лекції, семінарські заняття) та позааудиторну роботу (самостійне опрацювання окремих тем, підготовка до семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, використання можливостей системи дистанційного навчання, практика).

Консультації викладача, відпрацювання здобувачами пропущених аудиторних занять, отриманих незадовільних оцінок та подачі індивідуальних робіт – згідно розкладу.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих і обов'язкових.

У випадку встановлення вияву академічної недоброчесності викладач пропонує здобувачеві повторно виконати передбачений навчальною програмою курсу вид роботи.

Неформальна освіта: Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти: Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

9. Рекомендована література

1. Бокоч В.М. Електоральний маркетинг в політичному процесі: міжнародний досвід : монографія. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2015.
2. Бучин М. А. Демократичні принципи виборів: політико-правові аспекти регулювання в Україні : моногр. Львів. Вид-во Львівської політехніки, 2012. 364 с.
3. Варій М.Й. Політико-психологічні передвиборні та виборчі технології: навчально-методичний посібник. К.: Ельга Ніка-Центр, 2003.
4. Виборче законодавство: українська практика, міжнародний досвід та шляхи реформування / за заг. ред. Радченка Є.В. К.: Факт, 2003. 258 с.
5. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посібник. К.: МАУП, 2005. 264 с.
6. Електоральні процеси України в регіональному вимірі: Буковина і Закарпаття: монографія / Під ред. А. Круглашова і М. Токаря; [Ред.колегія: М. Зан, М. Гуйтор, Ю. Остапець, Н. Ротар; Відп. за випуск М.Токар]; НДІ політичної регіоналістики (Ужгород), НДІ європейської інтеграції та регіональних досліджень (Чернівці). Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. 552 с.
7. Кочубей Л. Виборчі технології: навч. посіб. К.: Український центр політичного менеджменту. 2008.
8. Купцова І. І. Становлення та сучасні тенденції розвитку теорії іміджу в політичному дискурсі. Гілея. 2011. № 7. С. 570-575.
9. Лукаш Т. Основні принципи виборчого права. Гілея. 2012. № 8. С. 558-562.
10. Мадрига Т. Бриндальський А. Особливості використання маніпулятивних технологій у президентських виборчих кампаніях. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія. № 20 (2025). С. 264-271.
11. Мадрига Т. Б. Регіональні виборчі кампанії початку ХХІ століття (на прикладі західних областей України): [монографія]. Івано-Франківськ: Вид-во «Нова Зоря», 2015. 248 с.
12. Малишенко Я. О. Специфіка лобіювання в сучасній Україні. Вісник Національної юридичної академії ім. Я. Мудрого (серія: філософія, філософія права, політологія, соціологія): Збірник наукових праць / редкол. А. П. Гетьман. Харків, 2012. № 2 (12). С. 260-268.
13. Нестерович В. Ф. Конституційно-правові форми лобіювання під час прийняття нормативно-правових актів у США. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vlduvs/2010_2/v2_10_1_2.pdf
14. Нестерович В. Ф. Види лобістів та вимоги, які встановлені щодо них: перспективи для України у контексті зарубіжного досвіду. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vlduvs/2010_3/v3_10_1_4.pdf
15. Ніколаєнко Н.О., Навчально-методичний посібник з курсу «Практична політологія» для студентів спеціальності «Політологія». Херсон: Грінь Д.С., 2014. 336 с.
16. Ніколаєнко Н.О., Сухорукова А.Л. Зарубіжна політична думка в персоналіях : навчальний посібник з грифом МОНУ. Львів : Укр. акад. друкарства, 2013. 143 с.
17. Ніколаєнко Н. О. Адміністративний ресурс: політико-правові проблеми протидії в сучасній політичній практиці : [монографія]. Миколаїв : вид-во МНУ ім. В. О. Сухомлинського ; вид-во І. Гудим, 2011. 391 с.
18. Остапець Ю. Сучасний стан та конфігурація партійної системи України. Національна безпека і оборона. 2015. № 6-7. С. 82–84.
19. Павлюк К. Брендинг на сучасному політичному ринку України. Гілея: науковий вісник: Збірник наукових праць. К., 2012. Випуск 62. С. 645-650.
20. Політичний менеджмент : наук. журнал / голов. ред. Ю. Ж. Шайгородський. 2013. № 59. 244 с.

21. Романюк А.С. Історія західних політичних вчень: Політичні доктрини XX – початку XXI ст.: навч. посіб. К.: Знання, 2011.
22. Романюк А. Президентські і парламентські вибори 2019 р.: особливості кампаній, чинники вибору громадян, наслідки для країни. Національна безпека і оборона. 2018. № 3-4 (175-176). С. 102 – 104.
23. Семенюк Т.Ю. Інформаційна складова передвиборчої боротьби політичних партій. Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї . 2010. Вип. 20. С. 211-223.
24. Шведа Ю. Р. Вибори та виборчі системи. Європейські стандарти та досвід для утвердження демократії в Україні. Львів, 2010. 462 с.
25. Шведа Ю. Партії та вибори: європейський досвід і українські реалії. Енциклопедичний словник. Львів, 2009. 500 с.
26. Шведа Ю. Технологія виборчої кампанії. Основи електорального маркетингу та менеджменту: навч.-метод. Посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 340 с.
27. Шубін С.П. Політичний маркетинг в державному управлінні України: теоретико-методологічні засади та механізми впровадження. Миколаїв, Іліон, 2011. 412с.
28. Шульга М. А., Зубчик О. А. Політичний менеджмент. Навчальний посібник. К.: Академвидав. 2013. 160 с.
29. Lees-Marshment J. Political Management The Dance of Government and Politics. Routledge, 2020. URL: <https://www.routledge.com/Political-Management-The-Dance-of-Government-and-Politics/Lees-Marshment/p/book/9780367467043>
30. Lees-Marshment J, Conley B., Elder E., Pettitt R., Raynauld V., Turcotte A. Political Marketing: Principles and Applications Routledge, 2020. URL: <https://www.routledge.com/Political-Marketing-Principles-and-Applications/Lees-MarshmentConley-Elder-Pettitt-Raynauld-Turcotte/p/book/9780815353225>
31. Wilson H.T. Political management: Redefining the Public Sphere, De Gruyter, 2017. URL: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/9783110854961/html>

Викладач

Мадрига Т. Б.